

Друга недеља 23.03-28.03

Наставна јединица за 8 разред

МУЗИКА XX ВЕКА/МОДЕРНО ДОБА/МОДЕРНИЗАМ

Надовезујемо се на предходну наставну јединицу, музичку епоху Импресионизам, како би се упознали са музиком XX века, односно епохама *ЕКСПРЕСИОНИЗАМ И НЕОКЛАСИЦИЗАМ*.

Провешћу вас кроз неке аутентичне фазе музике XX века, од којих се бројне појављују и развијају истовремено, а онда вам следи задатак. (У уџбенику се ова наставна јединица налази на страницама 56-67).

Морам да вам скренем пажњу да ћете код различитих стилова виђати имена истих музичара, јер су многи од њих користили више стилова у свом стваралаштву.

ИМПРЕСИОНИЗАМ (ДА ПОНОВИМО)!

(фра. *impression* = утисак)

Клод Моне, Импресија

Иако временски кратак, сматра се значајним стилским раздобљем у музици. Настао је у Француској на крају XIX века и почетком XX века. Карактеришу га

програмске композиције (*музика којом се описује ванмузички садржај*) без распеване мелодије која се лако памти. Инструмент који се истиче је клавир. Најзначајнији представници су француски композитори Клод Дебиси и Морис Равел.

ЕКСПРЕСИОНИЗАМ

(енг. *expression* = изражај)

Василиј Кандински

Настао је почетком XX века. У овом стилском раздобљу се одступа од свих хармонских, мелодијских, ритмичких и формалних правила која су установљена у претходним епохама. У мелодији преовлађује наглашен ритам, слободна мелодија са скоковима, дисонантно звучање (два или више тона изведена истовремено и код слушаоца изазивају утисак непријатности). Најзначајнији представници су немачки композитори **Арнолд Шенберг**, **Антон Веберн** и **Албан Берг**.

НЕОКЛАСИЦИЗАМ

Необарок, неоромантизам...

(грч. *нео* = нов, ново)

Читав низ композитора XX века не прихвата нове технике компоновања и користи технике претходних епоха. За овај начин стваралаштва били су нарочито заинтересовани музичари између два рата. Најзначајнији представници овог стила су **Сергеј Прокофјев**, **Игор Стравински**, **Пол Хиндемит**.

АВАНГАРДА/МОДЕРНА

(фра. *avant garde* = претходница)

Појављује се у другој половини XX века и развија кроз велики број стилове. Представићу вам само оне нејспецифичније.

Додекафонија се заснива на систему од 12 тонова које композитор одабере и користи их током стваралаштва. Најзначајнији представник је и творац овог стила Арнолд Шенберг.

Серијална музика се заснива на серијама од 12 тонова (слично додекафонији, јер је почео од ње). Сваки тон има одређене карактеристике у погледу боје, динамике, ритма... Тако одређену серију композитор комбинује на различите начине. Најзначајнији представник је Пјер Булез, Анри Пусер, Карлхајнц Штокхаузен.

Конкретна и електронска музика су стилови у којима се користе нови извори звука и уређаји за снимање звука. У конкретној музици снимају се звуци из природе, са улице, из фабричких објеката, а затим се уз помоћ електроакустичних уређаја монтирају и сређују. Најзначајнији представник овог стила је Пјер Шефер. Електронска музика је резултат коришћења електронике и информатике, звукова који су произведени вештачки и немају природну боју тона. Ови звуци се се комбинују и наснимавају. Најзначајнији представник је Карлхајнц Штокхаузен. И конкретна и електронска музика се публици представљају увек у виду снимка, онако како је то композитор урадио.

Алеаторика (фра. *alea* = коцка) се заснива на игри случаја (као када се баци коцка) и не зна се крајњи исход, јер на само дело, осим композитора, утиче извођач, публика, околина или било какве друге околности. Најзначајнији представници су Џон Кејџ и Карлхајнц Штокхаузен.

Минимализам нас асоцира на трајање композиције, али се у ствари односи на минималне промене у мелодији и ритму, па се има утисак да се један те исти мотив понавља безброј пута. Најзначајнији композитор је Стив Рајх, Ла Монт Јанг, Тери Рајли, Филип Глас.

ПОСТМОДЕРНА

Појављује се седамдесетих година XX века, а настаје као реакција на модернизам. Пошто је модерна деловала као револуционарни удар, као шок за публику и прекинула је све везе са традицијом, постмодерна настоји да што боље комуницира са публиком и да успостави поновну везу са традицијом. Најзначајнији ствараоци су Пјер Булез, Оливер Месијан, Ђерђ Лигети, Самјуел Барбер, Џон Кејџ.

ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И ВИДЕО ПРИМЕРИ

<https://prezi.com/ynb5sbsx29rt/muzika-20-veka/>

https://www.youtube.com/watch?v=t_u91_GUME&t=178s

На ова два линка **испод** можете пронаћи сву потребну музику за презентације које треба да урадите.

https://www.youtube.com/watch?v=7K9vELi955o&list=PLAEI-pVqZBDt-1di_2hiR6F0iK_-7fc00

https://www.youtube.com/watch?v=RFvxIwlnDtk&list=PL805mJD5cejIYZCja0SqW_FTFwLutnMw

Домаћи задатак !

Направити презентацију или за епоху *Експресионизам* или за епоху *Неокласицизам*.

Свака презентација **мора да садржи**

- слику епохе,
- у кратким цртама описати епоху
- слике свих композитора који су обележили епоху,
- њихова кратка биографија која садржи најзначајнија дела која су компоновали и
- по један музички пример за сваког композитора, односно његово најзначајније дело.

Рок за израду презентације је 9-ти АПРИЛ!!!!!!!!!!!!!!

Презентације слати на маил tamaravuksanovic86@gmail.com